

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

NÀQUERA

EL CAMP DE TÚRIA

ACADEMIA
VALENCIANA
DELLINGÜA

AJUNTAMENT
DE NÀQUERA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnolingüístics

RECULL I TEXT
Alexandre Navarro i Tomàs

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Nàquera, 49

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Nàquera

ISBN: 84-482-3940-7
Depòsit legal: V-5159-2004
Impressió: Gràfiques Vimar, SL

www.avl.gva.es

NÀQUERA

El terme de Nàquera té una extensió de 38,2 km² i descendix cap a la mar des de les últimes elevacions de la serra de la Calderona, que històricament s'ha denominat serra de Nàquera. La localitat es troba a 212 metres d'altitud sobre el nivell del mar.

L'arqueologia ha constatat la presència humana en el terme des d'uns 10.000 anys a. de C., amb assentaments neolítics i de l'edat del bronze, ja posteriors. El puig sobre el qual s'ha expandit el nucli antic del poble —la plaça de Dalt— fou possiblement un poblat ibèric i després, una vil·la romana. La raó per la qual existix Nàquera és que es trobava dins del nucli urbà una font —coneguda com de sant Francesc—, que ha permés als veïns durant dos mil anys tindre sempre aigua potable.

La primera citació de la localitat és del 1237 en el *Llibre del Repartiment*, però fins al 1609 fou de població quasi totalment islàmica. Compta amb una carta pobla d'eixe any. En 1727 s'iniciaren pleits entre els veïns i els barons de Nàquera arran de la carta pobla; el conflicte acabà en 1870 amb una concòrdia per la qual els veïns accediren a la plena propietat del terme, pagant el preu corresponent. El segle XVIII suposà l'inici de l'expansió dels conreus i la romputa de terres en les zones ermes i boscoses, procés que s'accelerà durant el segle següent. En 1755 s'acabà de construir l'actual temple parroquial, d'estil academicista. Durant el segle XIX es triplicà la població del municipi, a pesar de la virulència del carlisme. El pont principal és de 1878 i constituïx un magnífic exemple d'arquitectura civil, junt amb les escales de Sant Francesc, que són annexes. En 1922 es dreçà l'ermita de Sant Francesc, neogòtica. Contemporani és l'inici de la moda de l'estiueig, amb la construcció de xalets a la Carrasca per a l'alta burgesia valenciana. Durant la Guerra Civil, entre octubre de 1936 i finals del 1938, el Govern de la Segona República residí en la localitat.

L'economia tradicional, quasi totalment de secà, es basava en el cultiu de raïm moscatell, olives, garrofes i cereals. També ha resultat important fins als anys quaranta l'explotació de les pedreres, tant de rodeno com de pedra d'aigües, que al seu torn generà un important negoci de traginers. L'arrendament de les pastures del terme i l'explotació forestal també constituïren puntals econòmics importants fins fa mig segle. En l'actualitat es tendix a la consolidació de Nàquera com a zona eminentment residencial, amb nombroses urbanitzacions en el terme municipal i un consolidat sector de servicis, juntament amb el de la construcció, cosa que ha provocat un fort augment de població estable. El cultiu quasi predominant és el taronger, amb reg per pous que s'han excavat dels anys seixanta ençà. La població actual de Nàquera és de 3.500 veïns.

ELEMENTS FÍSICS

Orografia

Cabeç Bord
Canyada de la Senyora
Canyada de les Serveres
Cingles de Montaspre
Collado de la Creueta
Collado de les Galgues
Collado de Montaspre
Collado del Pare Sant
Collado dels Llops
el Pinar
el Rodenet
els Germanells
els Plans
els Trencalls
la Forqueta
la Lloma
Lloma de l'Empeltada
Lloma de l'Ermita
Lloma de la Torreta
Lloma de Massapedro
Lloma de Roc

Lloma Llarga
Llomes de la Patada
Llomes de l'Algepsar
Llometa del Bassó
Mola del Rodeno
Montaspre
Montcúdio
Muntanyeta dels Hòmens
Penya Roja
Pla de l'Estepar
Pla del Corder
Pla del Rosarier
Pla del Soldat
Puntal Alt
Puntal de Mateu
Puntal del Meliquet
Puntal dels Moros
Riscle de la Campana
Rodeno del Fenassar
Rodeno del Peucal
Serra de la Calderona

Hidrografia natural

Barranc Cirer
Barranc de l'Arc
Barranc de la Fonteta
Barranc de les Canyadetes
Barranc de Nàquera
Barranc de Satarenya

Barranc del Fenassar
Barranquet de l'Oro
Canyada de Moliner
Font de Camanalt
Font de l'Oro
la Fonteta

Hidrografia artificial

Aljub de la Patada

Aljub de Mont-ros

Aljub del Barranc Cirer
Aljub del Collado dels Llops
Aljub del Racó dels Conills
Bassa de l'Algepsar
Bassa de la Muntanyeta dels
Hòmens
Bassa del Puntal Alt
Bassa Gran

Depòsit del Collado dels Llops
Depòsit dels Trencalls
Pou de la Carrasca
Pou de la Forqueta
Pou de Mont-ros
Pou de Satarenya
Pou del Retor

POBLAMENT, VIES DE COMUNICACIÓ I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Poblament

el Corralet
el Peucal
el Pla de l'Estepar
els Trencalls
l'Arenal
la Canyada de Moliner
la Carrasca
la Casilla
Mas de la Castelara
Mas de l'Advocat
Nàquera

Urb. Bonança
Urb. del Collado dels Llops
Urb. El Corral Nou
Urb. El Paradís
Urb. La Font de l'Oro
Urb. La Lloma
Urb. Les Llomes de l'Algepsar
Urb. Montamor
Urb. Mont-ros
Urb. Sant Miquel
Xarxant

Vies de comunicació

Assagador de la Creu de Lliria
Camí de Comediana
Camí de l'Aljub de Sant Vicent
Camí de l'Horta Nova
Camí de la Bassa Blanca
Camí de la Calderona
Camí de la Capellana
Camí de la Cava
Camí de la Font de l'Oro
Camí de la Fonteta
Camí de la Patada

Camí de la Pedrera
Camí de les Fontanelles
Camí de Mont-ros
Camí de Museros
Camí de Sacabondo
Camí de Sagunt
Camí del Barranc Cirer
Camí del Collado dels Llops
Camí del Corralet
Camí del Pla de l'Estepar
Camí del Racó dels Conills

Camí del Rodenet
Camí del Salt
Camí Vell de Montcada
Camí Vell de Serra
Camí Vell de València
Carretera de Bétera

Carretera de Massamagrell
Carretera de Montcada
Carretera de Serra
Senda del Collado de les Galgues
Senda dels Serrans
Travessa de Mont-ros

Altres llocs d'interés

Assut dels Moros
Canterilla de la Paloma
Caseta de la Capellana
Cementeri
Cova de les Raboses
Cova dels Estudiants
Cova Margarita
Coveta Fumada
el Pontó
Ermita de Sant Francesc
Font de Sant Francesc
Fossar dels Moros
la Creueta
la Fonteta
la Mina
Mas del Curro

Molló del Cabeç Bord
Molló Foradat
Pi del Salt
Pont de l'Arquet
Pont de la Patada
Pont de la Sabata
Pont del Peucal
Pont Moliner
Pont Nou del Barranquet de l'Oro
Pont Vell del Barranquet de l'Oro
Sima dels Francesos
Sima dels Gossos Morts
Trinxeres
Trinxeres del Cabeç Bord
Zona d'acampada

PARTIDES I PARATGES

Partides

Darrere l'Ermita
el Barranc Cirer
el Cabeç Bord
el Camí de Bétera
el Collado dels Llops
el Corral Nou
el Corral Roig
el Corralet
el Fenassar

el Maset
el Peucal
el Pinar
el Pla de l'Estepar
el Pla del Corder
el Pla del Rosariet
el Pla del Soldat
el Puntal Alt

el Puntal de Mateu
el Puntal dels Moros
el Racó de la Mina
el Racó dels Conills
el Salt
els Germanells
els Mellados
els Plans
els Trencalls
Horta del Carme
Horta del Raval
l'Algepsar
l'Arenal
l'Arquet
l'Empeltada
l'Horta Nova
l'Ombria
la Bassa Blanca
la Basseta
la Cagada
la Canyada de la Senyora
la Canyada del Moliner
la Carrasca
la Caseta Redona
la Cava
la Contienda
la Cortina
la Creu de Lliria

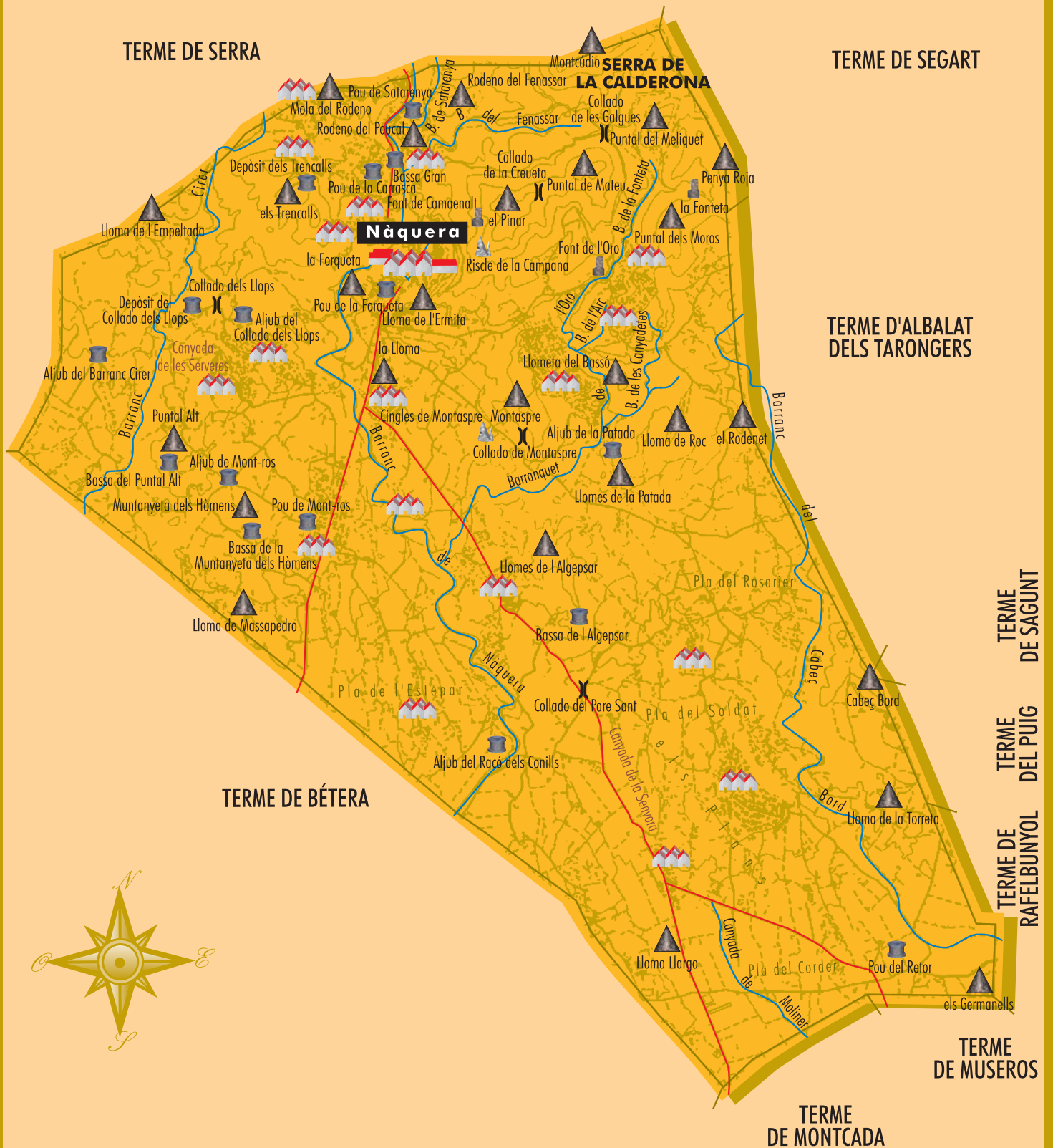
Paratges

el Mas del Curro
el Molló Foradat
el Topetó de la Calera
l'Aljub de Sant Vicent

la Foia
la Font de l'Oro
la Fonteta
la Forqueta
la Lloma
la Lloma de Roc
la Lloma Llarga
la Mola del Rodeno
la Patada
la Penya Roja
la Sabata
la Soraiifa
la Torreta
les Canyadetes
les Fontanelles
les Pujadetes
les Vinyes Perdudes
les Voltes
la Lloma Llarga
Massapedro
Montaspre
Montcúdio
Mont-ros
Sacabondo
Satarenya
Xarraumes
Xarxant

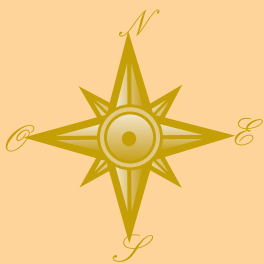
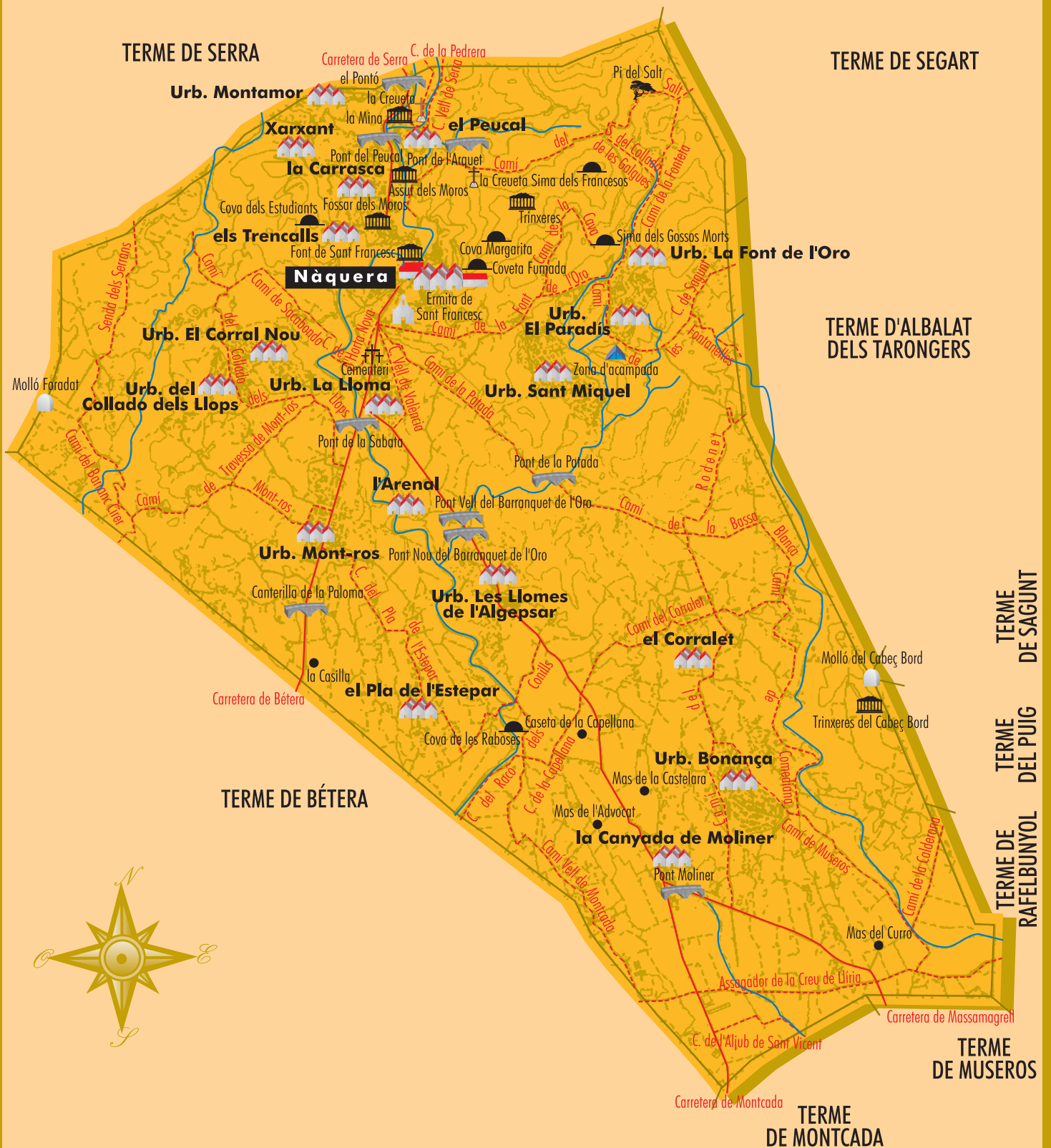
l'Altet
la Casilla
la Cova Tarrassa
les Solsides

Elements físics

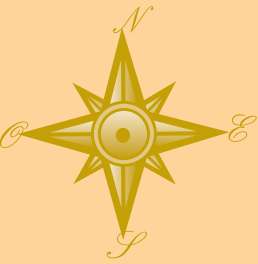
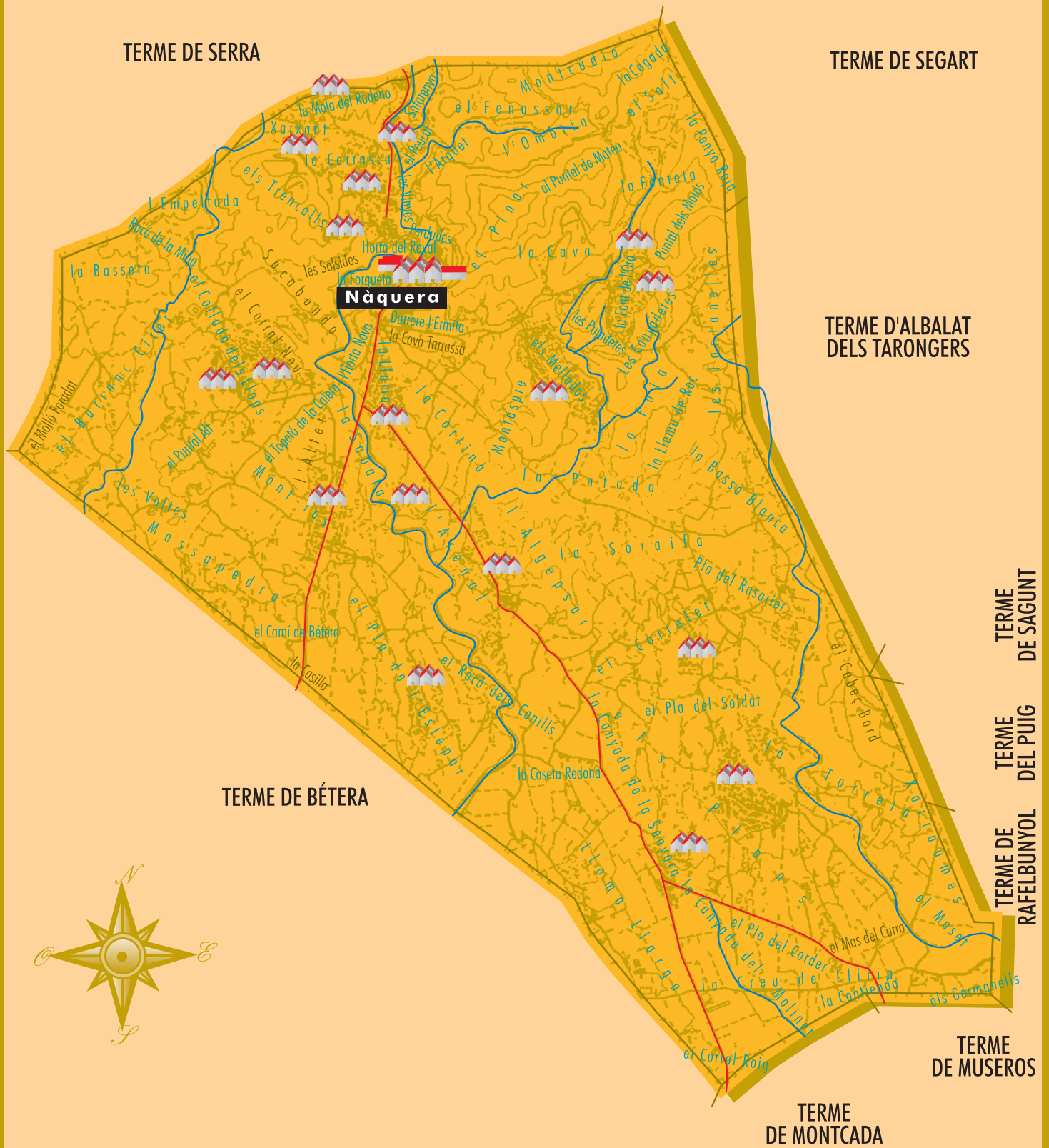
	Capital de municipi		Penya-segat		Depressió
	Nucli de població		Port de muntanya	SERRA	
	Carretera		Obra hidràulica		Pla, altiplà
	Rambla, barranc		Font		
	Muntanya		B.	Barranc	

Poblament, vies de comunicació i altres llocs d'interès

	Capital de municipi		Mas, casa, corral		Arbre singular
	Nucli de població		Cementeri		Molló
	Carretera		Càmping		Cova
	Camí		Pont		Creu
	Rambla, barranc		Restes arqueològiques		Ermita

Partides i paratges

- Capital de municipi
- Nucli de població
- Carretera
- Rambla, barranc
- Partida
- Paratge